

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ที่อยู่อาศัย เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญสำหรับมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีรายได้น้อย ผู้มีรายได้ปานกลาง และผู้มีรายได้มาก ต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องมที่อยู่อาศัยด้วยกันทั้งสิ้น ในปัจจุบันที่อยู่อาศัยมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของชีวิตของประชาชนทั่วไป เพราะว่าที่อยู่อาศัยมิได้เป็นเพียงสถานที่พักอาศัยเท่านั้น แต่เป็นที่พักผ่อนและเป็นศูนย์รวมของครอบครัว เป็นที่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความสะดวกสบาย และความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัยจะตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้อยู่อาศัย รู้จักปรับปรุง หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล ที่อยู่อาศัยเป็น สิ่งก่อสร้างชนิดแรกที่มนุษย์คิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นพื้นฐานของมนุษย์และเมื่อกาลเวลาผ่านไปที่อยู่อาศัยพื้นฐานก็พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ อย่างเป็นขั้นตอน จนมีการวางแผนผังและเกิดเป็นรูปทรง ซึ่งมีแบบอย่างชัดเจนในด้านเหตุผลของประโยชน์ในการใช้สอย (Function) และมีความสุนทรีย์ (Beauty) แก่สายตา ในที่สุดการก่อสร้างก็กลายเป็นงานทางสถาปัตยกรรม บ้านและเรือนเช่นที่เรา รู้จักกันในปัจจุบัน เป็นผลของวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์มาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ มนุษย์ซึ่งมีอยู่อย่างกระจัดกระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ของโลกนั้น มิได้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์หรือมีความสามารถที่จะหาความรู้จากประสบการณ์รอบตัวได้ทัดเทียมกัน เพราะฉะนั้นความเจริญของมนุษย์จึงมิได้เริ่มต้นขึ้นพร้อมกันโดยทั่วถึง ความก้าวหน้าในระดับต่าง ๆ ที่ไม่สม่ำเสมอเท่ากันจึงยังปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป

ปัญหาเรื่องที่พักอาศัยเป็นปัญหาทางสังคม ประการหนึ่งของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ความต้องการที่อยู่อาศัยก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เมืองใหญ่ ๆ แทบทุกแห่งในโลกประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาการเพิ่มจำนวนของประชากรเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยซึ่งก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดตามมา ประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น ทำให้เกิดแหล่งเสื่อมโทรม และแหล่งเสื่อมโทรมนั้นจะนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ปัญหาเด็กวัยรุ่น ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย และปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะเป็นอันตรายโดยตรงต่อสวัสดิภาพของประชาชนผู้พักอาศัยแล้วยังเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้รัฐบาลได้มองเห็นปัญหาและจัดดำเนินนโยบายบ้านคนจน โครงการบ้านเอื้ออาทร ด้วยโครงสร้าง

ทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา สภาพทางสังคมเกษตรกรรมกำลังปรับเปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีโรงงานตั้งขึ้นมากมาย แรงงานจากภาคเกษตรกรรมเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นเป็นทวีคูณ ผลที่ตามมาคือการขาดแคลนที่พักอาศัย จากการรวมตัวกันของแรงงานในแหล่งอุตสาหกรรมทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นผลต่อความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดตั้งเป็นแหล่งนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เป็นการรวมโรงงานที่กระจายอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้มารวมตัวกันเป็นนิคมอุตสาหกรรม โดยการจัดตั้งครั้งแรกในปี 2512

เมื่อมีการรวมตัวทางด้านอุตสาหกรรมเป็นนิคมอุตสาหกรรม ประชาชนผู้ใช้แรงงานจำเป็นต้องย้ายตัวเองเข้ามารวมตัวกันในแหล่งที่มีรายได้ แม้ว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการขยายตัวจากการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการจ้างงาน การดำรงชีวิตและการบริโภคก็ตามแต่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศก็ถูกนำมาใช้เพื่อสนองความต้องการอย่างรวดเร็ว ด้วยเช่นกัน นโยบายในด้านจัดหาที่อยู่อาศัย จึงมีความจำเป็นมากขึ้นด้วย

เมื่อมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานมาทำงานตามแหล่งที่มีรายได้ ซึ่งในที่นี้ คือ ภาคอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านที่พักอาศัยของคนในนิคมอุตสาหกรรม โดยเฉพาะนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีโรงงาน จำนวน 137 แห่ง พนักงานจำนวน 84,222 คน (สำนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ 1 มกราคม 2549) และโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นตามโครงสร้างของเศรษฐกิจและนโยบายของรัฐที่จะเพิ่มการลงทุนจากนักลงทุนภายในและภายนอกประเทศ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานในเขตพื้นที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย ของพนักงานในเขตพื้นที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เปรียบเทียบความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และจำแนกตามปัจจัยลักษณะความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงาน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาความต้องการที่อยู่อาศัย ของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของที่อยู่อาศัย ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการที่อยู่อาศัยและทำให้ทราบถึงปัญหาที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ การมีที่อยู่อาศัยดี ทำให้คุณภาพชีวิตดี ตลอดจนทำให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการลงทุนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการที่อยู่อาศัยที่แท้จริงของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีโรงงานจำนวน 137 โรงงาน มีพนักงานรวมทั้งสิ้น 84,222 คน (สำนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ 1 มกราคม 2549)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณของ ทาโร ยามาเน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือปัจจัยส่วนบุคคล

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ

2.1.3 ระดับการศึกษา

2.1.4 ตำแหน่ง / หน้าที่

2.1.5 รายได้ต่อเดือน

2.1.6 สถานภาพสมรส

2.1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

2.1.8 ภูมิลำเนาเดิม

2.2 ลักษณะความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงาน

2.2.1 การคมนาคมขนส่ง

2.2.2 ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ

2.2.3 ทำเลที่ตั้ง

2.2.4 ขนาดที่ดิน

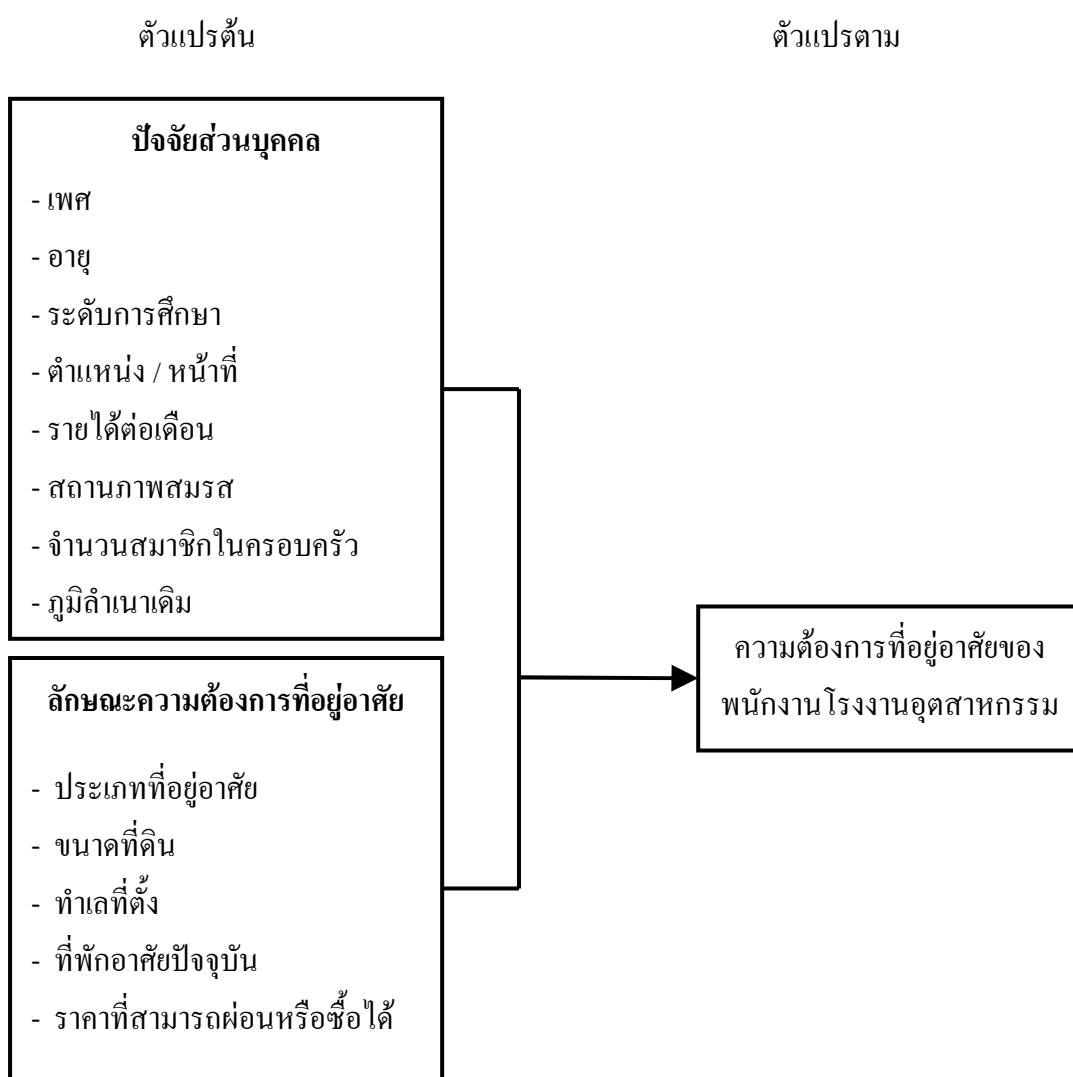
2.2.5 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.3 ตัวแปรตาม

ความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมโรจนะ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบในการศึกษาความต้องการที่อยู่อาศัย ของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ
ตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ระดับการศึกษา
 - 1.4 ตำแหน่ง / หน้าที่
 - 1.5 รายได้ต่อเดือน
 - 1.6 สถานภาพสมรส
 - 1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - 1.8 ภูมิลำเนาเดิม
2. ปัจจัยแวดล้อม
 - 2.1 การคมนาคมขนส่ง
 - 2.2 ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ
 - 2.3 ทำเลที่ตั้ง
 - 2.4 สภาพแวดล้อม
 - 2.5 ขนาดที่ดิน
 - 2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม
3. ตัวแปรตาม
ความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลักษณะความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงาน หมายถึง ปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ ทำเลที่ตั้ง ขนาดที่ดิน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของพนักงาน ในเขตพื้นที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พนักงาน หมายถึง พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัทต่าง ๆ ในเขตพื้นที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สวนอุตสาหกรรมโรจนะ หมายถึง ชุมชนอุตสาหกรรมของ บริษัทสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด (มหาชน) มีพื้นที่โครงการจำนวน 3,222 ไร่ จำนวนโรงงาน 137 โรงงาน เงินทุน 38,426 ล้านบาท จำนวนคนงาน 84,222 คน ตั้งอยู่ตำบลคานหาม ตำบลขนุ และตำบลอุทัย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สำนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ 1 มกราคม 2549)

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานในเขตพื้นที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และภูมิลำเนาเดิม

ประเภทที่อยู่อาศัย หมายถึง บ้านเดี่ยว อพาร์ทเมนท์ แฟลต คอนโดมิเนียม ทาวน์เฮาส์ และอาคารพาณิชย์

ขนาดพื้นที่ของที่อยู่อาศัย หมายถึง ขนาดพื้นที่ 9 – 15 ตารางวา 16 – 25 ตารางวา 26 – 45 ตารางวา และ 46 ตารางวาขึ้นไป

ทำเลที่ตั้งของที่อยู่อาศัย หมายถึง ทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองชั้นใน ใกล้ศูนย์ธุรกิจ ทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองชั้นกลางที่เดินทางสะดวกขึ้น ทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตชานเมืองหรือที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี และทำเลที่ตั้งอยู่ต่างจังหวัดหรือนอกเมือง หรือตามนิคมอุตสาหกรรม

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หมายถึง ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การเก็บขยะมูลฝอย ไฟทางสาธารณะ มีถนนเข้า – ออกสะดวก สภาพแวดล้อมในชุมชน อากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีองค์กรดูแลและบริหารจัดการชุมชน ใกล้ตลาดอาหาร ในชุมชน ใกล้สถานที่ราชการ ใกล้โรงเรียนบุตรหลาน ใกล้สถานพยาบาล / อนามัย เส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวก มีหลักประกันซ่อมบำรุงที่อยู่อาศัย มีสถานที่พักผ่อน / สวนสาธารณะ และมีระบบป้องกันภัย/ตำรวจเข้าถึง

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการที่อยู่อาศัยของพนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะ ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ มีสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. พนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความต้องการที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน
2. พนักงานสวนอุตสาหกรรมโรจนะที่มีปัจจัยแวดล้อมต่างกัน มีระดับความต้องการที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน